

УДК 657.1

I. Maksymenko,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting
and Taxation, National University "Zaporizhzhye Polytechnic"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2362-6183>

D. Haivoronska,
Master 6th year of the Department of Accounting and Taxation,
National University "Zaporizhzhye Polytechnic"
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-2729-6836>

DOI: 10.32702/2306-6792.2023.23.56

PECULIARITIES OF INTERNAL CONTROL OF INTANGIBLE ASSETS OF THE ENTERPRISE

I. Я. Максименко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування, Національний університет "Запорізька політехніка"
Д. С. Гайворонська,
магістрант кафедри обліку та оподаткування, Національний університет "Запорізька політехніка"

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

The article proves that in the context of the information and innovation economy, it is extremely important for business entities to implement a set of measures to improve their activities and maintain competitiveness in the market. An integral part of these processes is the renewal of resources with modern components, including intangible assets.

It is determined that the presence of intangible assets in the resources of an enterprise provides a number of significant advantages: it contributes to the formation of added value, creates a positive image and increases the investment attractiveness of an enterprise, and also ensures the protection of its rights. For its part, systematic management of intangible assets becomes possible provided that an effective system of internal economic control is implemented.

It is established that control as an element of the management system is a type of management activity. The main purpose of which is to obtain information from functional units. A certain consistency, rationality and moderation are the key to successful control activities at an enterprise.

It is stated that the system of internal economic control can provide reliable financial information and ensure the safety of the assets of the audited entity.

It is determined that internal economic control provides the business entity with reliable information and helps to preserve the assets of the enterprise. If the client has a sufficiently robust internal control system, the control risk will be insignificant, and the amount of evidence may be significantly less than in the case of weak internal control. In addition, the assessment of internal control and risk allows the controller to identify specific control points and reduces the likelihood that existing errors will go unnoticed.

It is established that the use of effective and timely internal control procedures in combination with internal audit can identify and timely eliminate accounting and reporting errors regarding intangible assets, as well as determine the vector for achieving the main goals of an enterprise through the prism of using intangible assets. A promising area for further research is a detailed study of controlling the efficiency of intangible assets.

В статті доведено, що в умовах інформаційно-інноваційної економіки для суб'єктів господарювання вкрай важливо здійснювати комплекс заходів щодо вдосконалення діяльності та підтримки конкурентоспроможності на ринку. Неодмінною складовою зазначених процесів є оновлення ресурсів сучасними складовими, зокрема і нематеріальними активами.

Визначено, що наявність нематеріальних активів у складі ресурсів підприємства надає низку суттєвих переваг: сприяє формуванню доданої вартості, створює позитивний імідж і підвищує інвестиційну привабливість підприємства, а також забезпечує захист його прав. Зі свого боку системне управління нематеріальними активами стає можливим за умови впровадження ефективної системи внутрішньогосподарського контролю.

Встановлено, що контроль як елемент системи управління є різновидом управлінської діяльності. Головна мета якої полягає в отриманні інформації від функціональних підрозділів. Певна послідовність, раціональність і поміркованість є запорукою успішного проведення контрольної діяльності на підприємстві.

Констатовано, що система внутрішньогосподарського контролю може надати достовірну фінансову інформацію, забезпечити збереження активів об'єкта перевірки.

Визначено, що внутрішньогосподарський контроль забезпечує суб'єкта господарювання надійною інформацією, допомагає в збереженні активів підприємства. Якщо клієнт має достатньо надійну систему внутрішнього контролю, то ризик контролю буде незначним, а кількість доказів може бути значно меншою, ніж у випадку слабого внутрішнього контролю. Крім того, оцінка внутрішнього контролю та ризику дозволяє контролеру визначити конкретні контрольні точки та зменшує ймовірність того, що існуючі помилки залишаться непоміченими.

Встановлено, що застосування ефективних та своєчасних процедур внутрішнього контролю в поєднанні з внутрішнім аудитом здатні виявляти та вчасно нівелювати обліково-звітні помилки відносно нематеріальних активів, а також визначати вектор досягнення основних цілей підприємства через призму використання нематеріальних активів. Перспективним напрямом подальших наукових досліджень є детальне вивчення контролю ефективності нематеріальних активів.

Key words: internal control, accounting, intangible assets, audit, violations.

Ключові слова: внутрішньогосподарський контроль, облікове відображення, нематеріальні активи, перевірка, порушення.

FORMULATION OF THE QUESTION

In order to successfully develop and gain undeniable competitive advantages, any business entity in the era of rapid development of technologies, including information technologies, needs to use intangible assets in the course of its activities. Due to the lack of tangible form of such assets and certain contradictions in the recognition of expenses for their creation, there may be problematic issues in the process of accounting for such assets. In order to eliminate and prevent errors in this area of accounting, it is necessary to ensure high-quality control of intangible assets at the enterprise.

ANALYSIS OF RECENT RESEARCH AND PUBLICATIONS

The problems of internal control and audit are the subject of works of such domestic scholars as T.A. Butynets, T.O. Kamenska, M.D. Korinko, O.A. Petryk, Y.B. Slobodanyk and others. Paying due attention to the significant scientific achievements, it should be noted that in the context of constant transformations of forms and methods of control, increasing importance of intangible resources and the need to take into account their specific nature, the issues of methodology and organization of internal control over the use of intangible assets remain relevant and open for scientific research.

THE PURPOSE OF THE ARTICLE

The article is aimed at studying the essence and main components of the internal control system of an enterprise's intangible assets.

PRESENTATION OF THE MAIN MATERIAL

In the information and innovation economy, it is extremely important for business entities to take a set of measures to improve their operations and maintain competitiveness in the market. An integral part of these processes is the renewal of resources with modern components, including intangible assets. The presence of intangible assets in the company's resources provides a number of significant advantages: it contributes to the formation of added value, creates a positive image and increases the investment attractiveness of the company, and ensures the protection of its rights. For its part, systematic management of intangible assets becomes possible if an effective system of internal control is implemented.

Control as an element of the management system is a type of management activity. Its main purpose is to obtain information from functional units. A certain consistency, rationality and moderation are the key to successful control activities at the enterprise.

The system of internal control can provide reliable financial information and ensure the safety of the assets of the audited entity. If the client has a sufficiently robust internal control system, the

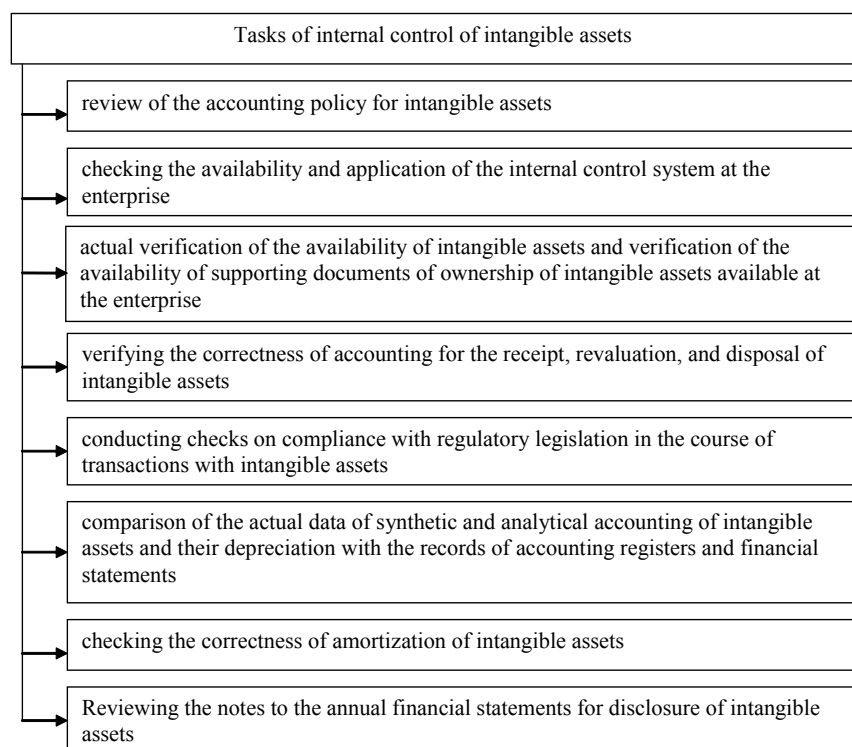

Figure 1. Objectives of internal control over intangible assets

control risk will be insignificant, and the amount of evidence may be significantly less than in the case of weak internal control. In addition, internal control and risk assessment allows the controller to identify specific control points and reduces the likelihood that existing errors will go undetected.

The controller examines the accounting system, assesses internal control and risks by studying organizational structures, operating instructions and work instructions of the company, talking to the client's management and employees, reviewing document flow, monitoring the work. Managers and internal controllers, and development of

questionnaires to check the accounting and internal control system of a particular entity.

Thus, internal control provides the business entity with reliable information and helps to preserve the company's assets. If the client has a sufficiently robust internal control system, the control risk will be insignificant, and the amount of evidence may be significantly less than in the case of weak internal control. In addition, the assessment of internal control and risk allows the controller to identify specific control points and reduces the likelihood that existing errors will go undetected.

The main purpose of intangible assets control is to prepare a report on the reliability of the

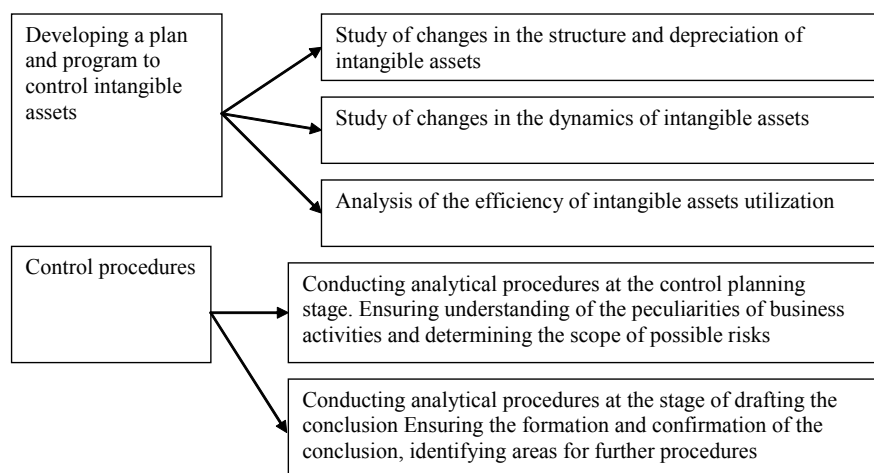

Figure 2. Process of internal control of intangible assets

business entity's accounting data, as well as the completeness and timeliness of the reflection of this data in the financial statements. At the same time, the primary documentation and property rights to intangible assets are checked to confirm their ownership. When conducting internal control of intangible assets, a number of tasks need to be performed, which include (Fig. 1).

Internal control of intangible assets is carried out in accordance with the general plan of control activities, where more attention should be paid to the study of atypical transactions with intangible assets, as well as whether compliance with the law and changes in it has changed.

The process of conducting internal control of intangible assets can be shown in the form of (Fig. 2).

CONCLUSION

Therefore, intangible assets are a rather complex object of control, as they do not have a physical form. Accordingly, the internal control system should focus on verification of documents confirming ownership of intangible assets. Improvement of internal control over intangible assets should be carried out by influencing its constituent elements. The use of effective and timely internal control procedures in combination with internal audit can identify and timely eliminate accounting and reporting errors in relation to intangible assets, as well as determine the vector of achieving the main goals of the enterprise through the prism of the use of intangible assets. A promising area for further research is a detailed study of controlling the efficiency of intangible assets.

Література:

1. Maksymenko, I., Chumak O., Akimov A., (2023). Efficiency of the customs taxation system as a key component of Ukraine's financial stability in the context of war. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 3, pp. 137—144.
2. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing. 2017. P. 268—275.
3. Максименко І. Я. Внутрішній аудит: підвищення ефективності роботи та забезпечення прибутковості підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 1. С. 294—296.
4. Максименко І. Я., Тронькіна А. А. Особливості визнання в бухгалтерському та податковому обліку об'єктів основних засобів в управлінні діяльністю підприємства. *Агросвіт*. 2019. № 19. С. 47—51.

5. Максименко І. Я., Соболев В. А. Нематеріальні активи: сутність, визнання та класифікація в здійсненні управлінської діяльності. *Агросвіт*. 2018. № 18. С. 26—29.

6. Лищенко О.Г., Васютіна О. В. Розвиток організації обліку нематеріальних активів. *Вісник дніпровського університету*. 2013., № 7 (2). С. 167—172.

7. Артюх О.В., Лищенко О.Г. Податкові зміни під час воєнного стану. . IV Міжнародна науково-практична конференція "Інновації для відродження: національний, регіональний, міжнародний контекст" 2023. С. 257-259. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/10757/1/K_Gubar.pdf#page=257 (дата звернення: 17.11.2023).

References:

1. Maksymenko, I. and Chumak, O. and Akimov, A., (2023), "Efficiency of the customs taxation system as a key component of Ukraine's financial stability in the context of war", *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 3, pp. 137—144.
2. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 3, no. 5, pp. 268—275.
3. Maksymenko, I. Ya. (2013), "Internal audit: improving the efficiency and profitability of the enterprise", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 1, pp. 294—296.
4. Maksymenko, I. Ya and Tronkina, A. A. (2019), "Peculiarities of recognition in accounting and tax accounting of objects of fixed assets in the management of enterprise", *Agrosvit*, vol. 19, pp. 47—51.
5. Maksymenko, I. Ya. and Sobol, V.A. (2018), "Essence, recognition and classification in implementation of management activities", *Agrosvit*, vol. 18, pp. 26—29.
6. Lyshchenko, O.G. and Vasutina, O.V. (2013), "Development of the accounting organization of intangible assets", *Visnyk dniprovskoho universytetu*, vol. (2), pp. 167—172.
7. Artiukh, O. and Lyshchenko, O., (2023), "Tax changes during martial status", IV Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia "Innovatsii dlia vidrodzhennia: natsionalnyi, rehionalnyi, mizhnarodnyi kontekst" [IV International Scientific and Practical Conference "Innovations for Revival: National, Regional, International Context"], pp. 257—259, Available at: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/10757/1/K_Gubar.pdf#page=257 (Accessed 15 Nov 2023). *Стаття надійшла до редакції 20.11.2023 р.*